

Каріна Косован

студентка спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: **О.С. Новосьолова**,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Херсонський національний технічний університет,
м. Херсон

ОЦІНКА ОСОБЛИВОСТЕЙ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Кредитування є найважливішим видом діяльності банків, оскільки саме від результатів кредитування залежить прибутковість та стійкий фінансовий стан банку. Банківські позики відіграють вагомий роль у фінансуванні розвитку ринкової економіки, оскільки вони задовольняють тимчасові потреби деяких підприємств у додаткових фондах через їх тимчасовий надлишок в інших.

У таблиці 1 розглянемо структуру кредитного портфеля банків України у розрізі секторів економіки.

Таблиця 1

Структура кредитного портфеля банків України у розрізі секторів економіки у 2017-2019 роках*

Показник	2017 рік		2018 рік		2019 рік**	
	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %
Нефінансові корпорації	829,9	78,2	859,7	75,4	765,9	72,8
Фінансові корпорації	10,9	1,0	27,3	2,4	25,2	2,4
Сектор загального державного управління	2,7	0,3	5,5	0,5	4,7	0,4
Домашні господарства	170,9	16,1	196,9	17,3	207,2	19,7
Некомерційні організації, що обслуговують домашні господарства	0,2	0,0	0,2	0,0	0,5	0,0
Нерезиденти	46,4	4,4	50,9	4,5	48,2	4,6
Всього кредитний портфель	1061,0	100,0	1140,5	100,0	1051,7	100,0

*Примітка. Складено автором за даними джерел [1].

**Примітка. За підсумками III кварталів 2019 року.

За даними таблиці 1 можна зробити висновок, що банки переважно кредитували нефінансові корпорації, питома вага таких кредитів становила у аналізованому періоді майже 3/4 усього кредитного портфеля банків, водночас, частка кредитів нефінансовому сектору поступово знижувалася із 78,2% до 72,8%. А відповідне нарощування обсягів кредитуванні відбувалося у секторі домогосподарств – із 16,1% до 19,7%.

Проаналізуємо структуру кредитного портфеля банків України у регіональному розрізі (табл. 2).

Таблиця 2

Структура кредитного портфеля банків України в розрізі регіонів у 2017-2019 роках*

Назва території	2017 рік		2018 рік		2019 рік**	
	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %
Україна	1061,0	100,0	1140,5	100,0	1051,7	100,0
Автономна Республіка Крим та м. Севастополь області	17,8	1,7	24,5	2,1	21,8	2,1
Вінницька	6,2	0,6	7,9	0,7	8,4	0,8
Волинська	6,7	0,6	6,9	0,6	6,9	0,7
Дніпропетровська	240,3	22,6	249,4	21,9	244,2	23,2
Донецька	18,4	1,7	19,8	1,7	15,8	1,5
Житомирська	5,5	0,5	6,3	0,6	6,2	0,6
Закарпатська	6,2	0,6	6,9	0,6	5,9	0,6
Запорізька	23,5	2,2	25,6	2,2	21,7	2,1
Івано-Франківська	5,8	0,5	6,8	0,6	6,8	0,6
Київська та м. Київ	555,6	52,4	585,5	51,3	525,4	50,0
Кіровоградська	5,9	0,6	7,3	0,6	6,7	0,6
Луганська	5,1	0,5	5,6	0,5	5,4	0,5
Львівська	21,0	2,0	25,9	2,3	25,6	2,4
Миколаївська	16,2	1,5	16,4	1,4	15,5	1,5
Одеська	36,5	3,4	38,4	3,4	34,1	3,2
Полтавська	9,2	0,9	10,6	0,9	11,2	1,1
Рівненська	4,3	0,4	5,2	0,5	4,9	0,5
Сумська	6,5	0,6	7,4	0,6	7,7	0,7
Тернопільська	4,4	0,4	6,2	0,5	5,0	0,5
Харківська	37,3	3,5	42,5	3,7	39,6	3,8
Херсонська	7,0	0,7	8,6	0,8	7,2	0,7
Хмельницька	6,2	0,6	7,6	0,7	7,5	0,7
Черкаська	8,4	0,8	10,8	0,9	10,6	1,0
Чернівецька	2,9	0,3	3,4	0,3	3,1	0,3
Чернігівська	4,1	0,4	5,0	0,4	4,5	0,4

*Примітка. Складено автором за даними джерел [1].

**Примітка. За підсумками III кварталів 2019 року.

Отже, майже половину всіх кредитів було надано у м. Києві та Київській області. На другому місці за часткою наданих кредитів знаходилася Дніпропетровська область, а на третьому - Харківська. Приблизно 3/4 усіх кредитних ресурсів банків сконцентровано у трьох областях, що свідчить про значний рівень територіальної концентрації кредитного портфеля та є передумовою подальшого поглиблення нерівномірності економічного розвитку регіонів.

Розподіл корпоративного кредитного портфеля банківської системи України в розрізі видів економічної діяльності позичальників представлено у таблиці 3.

Таблиця 3

Структура кредитів, наданих нефінансових корпораціям України у розрізі видів економічної діяльності у 2017-2019 роках*

**Примітка. Складено автором за даними джерел [34].*

Показник	2017 рік		2018 рік		2019 рік**	
	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %	млрд. грн.	питома вага, %
Сільське, лісове та рибне господарство	59,7	7,2	67,7	7,9	63,4	8,3
Добувна промисловість	8,0	1,0	10,9	1,3	10,1	1,3
Переробна промисловість	203,6	24,5	209,4	24,4	183,0	23,9
Постачання електроенергії, газу та кондиційованого повітря	52,3	6,3	57,7	6,7	53,3	7,0
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	2,2	0,3	1,1	0,1	1,2	0,2
Будівництво	42,6	5,1	39,3	4,6	33,4	4,4
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспорту	282,7	34,1	292,4	34,0	268,3	35,0
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	36,0	4,3	42,6	5,0	32,2	4,2
Тимчасове розміщення й організація харчування	2,6	0,3	2,4	0,3	2,1	0,3
Інформація та телекомунікації	7,0	0,8	7,4	0,9	6,6	0,9
Операції з нерухомим майном	71,3	8,6	66,6	7,7	61,9	8,1
Професійна, наукова та технічна діяльність	50,2	6,0	49,5	5,8	38,0	5,0
Адміністративне та допоміжне обслуговування	9,3	1,1	10,6	1,2	10,3	1,3
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1,1	0,1	1,4	0,2	1,2	0,2
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	1,0	0,1	0,4	0,0	0,4	0,1
Надання інших видів послуг	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,1
Разом	829,9	100,0	859,7	100,0	765,9	100,0

***Примітка. За підсумками III кварталів 2019 року.*

Дані, наведені в таблиці 3, свідчать про наступне:

- у структурі корпоративного кредитного портфеля банків станом на кінець III кварталу 2019 року домінували: оптова та роздрібна торгівля – 35,0%, переробна промисловість – 23,9%, сільське, лісове та рибне господарство – 8,3%, операції з нерухомим майном – 8,1%;

- найменші обсяги кредитування приходилося на галузі, що традиційно вважаються локомотивами економічного зростання, зокрема: постачання електроенергії та газу – 7,0%, будівництво – 4,4%, транспорт 4,2%, добувна промисловість – 1,3%, інформація та телекомунікації – 0,9%;

- у досліджуваному періоді спостерігалось поступове поліпшення структури корпоративного кредитного портфеля за рахунок зростання частки постачання електроенергії, газу та кондиційованого повітря (з 6,3% до 7,0%) та сільського господарства (з 7,2% до 8,3%).

Відзначимо, що різких змін у галузевій структурі кредитного портфеля вітчизняних банків не відбулося.

Таким чином, оцінка кредитів, наданих нефінансових корпораціям України у розрізі видів економічної діяльності, дає змогу визначити домінуючі напрями використання кредитних ресурсів корпоративним бізнесом в Україні.

Список використаних джерел

1. Показники банківської системи України. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=43633516> (дата звернення: 05.06.2020).